

ТРИБУНА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

УДК 346.34

Ю. В. Камардіна, С. В. Ковальов

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ СФЕРИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

У статті проаналізовано різні підходи до визначення поняття «адміністративна послуга» та охарактеризовано практичну сферу адміністративних послуг у сучасних умовах незалежної України. Автор у статті намагається ширше розкрити поняття «адміністративна послуга», визначити його співвідношення з терміном «публічна послуга». Крім цього, доцільно зауважити, що адміністративна послуга сьогодні – це не лише послуга, що надається виключно органом державної виконавчої влади або органом місцевого самоврядування, але й іншими суб'єктами що мають відповідні владні повноваження.

Узагальнити теоретичні знання щодо адміністративних послуг, децентралізації повноважень органів влади, центрів надання адміністративних послуг. Виявити нововведення, що зазнала сфера адміністративних послуг за останні роки.

Ключові слова: публічні послуги, адміністративні послуги, державне управління, децентралізація, центр надання адміністративних послуг, адміністративний збір.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження зумовлена тим, що сфера адміністративних послуг сьогодні є однією з найбільш розвинених в системі державного управління, що й надалі невпинно розвивається. Таким чином проходить переоцінка пріоритетів у правовідносинах окремої особи з органом, наділеним владними повноваженнями, що фактично уособлює державу. Адміністративні послуги є новим форматом взаємодії держави з окремою особою.

Метою є формування сталого поняття «адміністративна послуга», визначення статусу сфери адміністративних послуг в системі державного управління.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі аспекти сфери адміністративних послуг сьогодні знайшли своє відображення у працях вітчизняних вчених В.Б.Авер'янова, В.Г.Бодрова, Р.В.Войтович, В.М.Гейця, С.Д.Дубенко, М.Ф.Івашова, Ю.Г.Кальниша, Ю.В.Ковбасюка, І.Б.Коліушка, В.М.Козакова, С.О.Кравченка, В.С.Куйбіди, Т.І.Пахомової, Г.П.Ситника, С.О.Телешуна та ін.

Виклад основного матеріалу. При визначенні терміну «послуга» в першу чергу варто проаналізувати етимологію цього поняття. Послуга – це діяльність підприємств, організацій та окремих осіб, що виконується для задоволення певних потреб. Під поняттям «послуга» розуміється вид корисної діяльності, яка не створює матеріальних цінностей або самостійного виду продукту, а результат цієї діяльності споживається в процесі її здійснення. У науковій літературі існує багато різних визначень цього терміну. Деякі науковці (Г.М.Писаренко, Ю.А.Тихомиров) під послугою розуміють певне нематеріальне благо, яке надається однією особою (виконавцем) і споживається іншою особою (замовником) у процесі вчинення виконавцем певних дій або здійснення певної діяльності. Інші дослідники (П.Хмілевська, Т.І.Данилюк) визначають послугу як діяльність щодо задоволення певних потреб особи, яка здійснюється за ініціативою особи, на її прохання [1].

Послуги визначаються наступними ознаками: 1) мають нематеріальний характер,

а їх результат не набуває врегульованого вигляду; 2) тісно пов'язані з особою виконавця та процесом вчинення ним певних дій (здійснення певної діяльності); 3) не збігаються із самими діями (здійснення діяльності) виконавця, а існують як окреме явище – певне нематеріальне благо.

Перед визначенням поняття «адміністративні послуги» необхідно зробити певний аналіз проявів діяльності публічної адміністрації, що відтворюється у тому числі й у наданні певних послуг.

Поняття «послуга» має містити ті самі ознаки, що належать послугі у контексті приватного права. Тобто послуга - це діяльність щодо задоволення певних потреб особи, і здійснюється ця діяльність за ініціативою особи, на її прохання (також це дія, результат якої споживається в процесі її надання).

У даному випадку спостерігається запозичення правової категорії з приватного права. Адміністративні органи мають типові відносини з приватними особами, зокрема - надання дозвільних документів, розгляд звернень (заяв, скарг та пропозицій) громадян. В цьому і знаходиться сутність послуги - особа сама звертається до адміністративного органу або органу, який має повноваження на прийом таких заяв (яскравий приклад - центри надання адміністративних послуг), оскільки рішення або дія адміністративного органу необхідні для реалізації прав цієї особи.

Через те, що подібні послуги відрізняються від типових послуг, що надаються окремими суб'єктами приватного права, їх називають публічними. Публічні послуги, як правило, поділяються на державні та муніципальні.

Так, державні послуги - це послуги, що надаються органами державної виконавчої влади та державними підприємствами, установами, організаціями. До державних послуг відносяться також послуги, які надаються недержавними організаціями в порядку виконання делегованих державою повноважень. У цьому випадку природа послуги визначається не за безпосереднім суб'єктом її надання) а за суб'єктом, який несе відповідальність за надання цієї послуги, та за джерелом фінансування надання даного виду послуг.

Муніципальні послуги - це послуги, що надаються органами місцевого самоврядування та комунальними підприємствами, установами, організаціями [2]. Термін «муніципальні» деякими вченими критикується як такий, що не відповідає Конституції України, яка для суб'єктів місцевого самоврядування використовує інший термін - «комунальні». Але сьогодні поняття «комунальних послуг» стосовно сфери адміністративних послуг є недоречним, оскільки автоматично асоціюється з послугами щодо забезпечення потреб населення житлово-комунальними послугами, що виходить за межі суто адміністративних послуг, хоча сьогодні існують ініціативи деяких місцевих рад щодо надання через центри надання адміністративних послуг й послуг, які за своїм змістом не входять до суто адміністративних послуг. Можливість надання подібних послуг через такі центри сьогодні є дискусійною.

Іноді, опираючись на тому, що місцеве самоврядування базується на понятті «територіальна громада», вживають термін «громадський», але його вживання законодавчо стосується діяльності громадських формувань, що ніяким чином прямо не належать до системи публічних послуг в контексті державного управління. Отже, державні та муніципальні послуги разом становлять публічні послуги. Таким чином, публічні послуги - це всі послуги, що надаються публічним сектором, а також приватним сектором під відповідальність публічної влади та за рахунок публічних коштів.

Як зазначено у Законі України «Про адміністративні послуги» від 06.09.2012 № 5203-VI, «адміністративна послуга - результат здійснення владних повноважень

суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону». Цей термін потребує пояснень, що полягають в наступних поняттях - суб'єкт звернення та суб'єкт надання адміністративної послуги. Тим же законом зазначено: «суб'єкт звернення - фізична особа, юридична особа, яка звертається за отриманням адміністративних послуг», «суб'єкт надання адміністративної послуги - орган виконавчої влади, інший державний орган, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, державний реєстратор, суб'єкт державної реєстрації, уповноважені відповідно до закону надавати адміністративні послуги» [3].

Таким чином, адміністративні послуги - це та частина публічних послуг, які надаються органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування і надання яких пов'язане з реалізацією владних повноважень. Цим і відрізняються публічні послуги від адміністративних. Адміністративні послуги також є неконкурентними, оскільки існує лише один орган, що має відповідні повноваження щодо їх надання.

Ознаки адміністративної послуги:

- надається за заявою (зверненням) юридичної або фізичної особи;
- існує для реалізації суб'єктивних прав конкретної особи;
- надаються адміністративними органами обов'язково через реалізацію владних повноважень;
- результатом процедури є адміністративний акт (рішення, дія адміністративного органу), який має конкретного адресата – споживача послуги;
- надаються адміністративними органами шляхом реалізації їх владних повноважень;
- результатом розгляду звернення є адміністративний акт, що має індивідуальний характер (паспорт, свідоцтво, ліцензія, дозвіл тощо);
- право на отримання особою конкретної послуги та відповідне повноваження адміністративного органу має визначатися лише чинним законом;
- послуга, що надається, має бути включена до Реєстру адміністративних послуг із зазначення розміру плати, якщо таку встановлено;
- контрольна (перевірки, ревізії, інспектування тощо) та інша дозвільно-розпорядча діяльність адміністративного органу не є адміністративними послугами.

За різними критеріями можна встановити певні підходи щодо класифікації адміністративних послуг [4, с.223-238]. Зміст окремої послуги та специфіка функціонування сфери адміністративних послуг в цілому призводять до появи нових критеріїв поділу. Так, критеріями можна вважати рівень послуги, її тип, вид послуги, рівень адміністративного органу, рівень повноважень суб'єкта надання, рівень встановлення таких повноважень, платність (безоплатність), рівень платності, джерело фінансування надання послуг, категорія споживача послуги, можливість надання послуги інтерактивно або через спеціально утворені інтегровані офіси типу «єдине вікно» або «єдиний дозвільний центр»; предмет питання, що становить необхідність отримання послуги, тощо.

Розширена класифікація надає можливість (та необхідність) встановити додаткові правила щодо впорядкування адміністративних послуг, особливим питанням є послуги з локальним регулюванням. Необхідно зважено підходити до запровадження нових видів послуг і враховувати можливості ресурсів для надання якісних послуг. Основним важелем має бути обґрунтованість та якість, а не кількість. На практиці існує багато прикладів, коли орган влади декларує нову адміністративну послугу, але не має розробленої (навіть не робочої) процедури та умов для надання такої послуги. Це

знижує рівень довіри споживача як до цього органу, так і до сфери адміністративних послуг в цілому. Окремим питанням є протиріччя законодавства - орган місцевої влади не може власним рішенням змінити вищі акти, що призводить до фактичного унеможливлення отримати якісну послугу через зміни законодавства на певний час (тобто послугу було встановлено раніше, а після внесення змін до відповідного закону фактично немає можливості надати таку послугу, хоча формально вона залишається, але тільки на декларативному рівні).

Стосовно «локальних» (муніципальних) адміністративних послуг у частині перегляду та вдосконалення організації їх надання більшу активність повинні проявляти органи місцевого самоврядування. Але для цього потрібні повноваження, яких за законом орган місцевого самоврядування зазвичай не має. Локальні акти мають відповідати процедурним нормам, що використовуються в державних адміністративних послугах, але через різноманіття підходів до цього питання (кожна місцева рада може приймати власні рішення) можна сказати, що процедурному аспекту приділяється мало уваги.

Зміст адміністративної діяльності щодо надання адміністративної послуги включає реєстрацію, надання дозволу (ліцензії), сертифікацію, атестацію, верифікацію, встановлення статусу тощо. Але зазвичай за однією й тією ж назвою скривається різна сутність. Так, при реєстрації речових прав на нерухоме майно первинним є інтерес держави щодо обліку власників та користувачів та гарантування прав останніх, а при реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності – бажання особи отримати дозвіл на зайняття підприємницькою діяльністю.

Слід зауважити, що система надання державних послуг є важливою складовою системи державної влади і державного управління. Адміністративні послуги є одним із важливих засобів регулювання відносин між державою і громадянами, забезпечення прав, свобод і обов'язків громадян. Тому сьогодні значна увага приділяється питанням удосконалення системи державних послуг. Удосконалення термінології, понятійного апарату системи надання адміністративних послуг та їх системна класифікація є науковим підґрунтям для визначення: а) принципів та критеріїв надання платних адміністративних послуг; б) делегування (закріплення) повноважень органів виконавчої влади щодо надання адміністративних послуг; в) заходів щодо удосконалення законодавчої та нормативно-правової бази надання адміністративних послуг органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Законодавство у сфері адміністративних послуг складається з Конституції України, законів України, прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері адміністративних послуг (уряду, центральних та територіальних органів державної виконавчої влади, місцевого самоврядування).

До адміністративних послуг також прирівнюється надання органом виконавчої влади, іншим державним органом, органом влади Автономної Республіки Крим, органом місцевого самоврядування, їх посадовими особами, державним реєстратором, суб'єктом державної реєстрації витягів та виписок із реєстрів, довідок, копій, дублікатів документів та інші передбачені законом дії, у результаті яких суб'єкту звернення, а також об'єкту, що перебуває в його власності, володінні чи користуванні,

Адміністративні послуги визначаються виключно законом. Також виключно законами, які регулюють суспільні відносини щодо надання адміністративних послуг, встановлюються: найменування адміністративної послуги та підстави для її одержання; суб'єкт надання адміністративної послуги та його повноваження щодо надання адміністративної послуги; перелік та вимоги до документів, необхідних для отримання адміністративної послуги; платність або безоплатність надання адміністративної

послуги; граничний строк надання адміністративної послуги; перелік підстав для відмови у наданні адміністративної послуги.

Споживачі адміністративних послуг мають право на безоплатне отримання інформації про адміністративні послуги та порядок їх надання, що забезпечується шляхом надання їм безоплатного доступу до Реєстру адміністративних послуг, розміщеного на Урядовому порталі, функціонування телефонної довідки та інформування таких суб'єктів через засоби масової інформації.

Адміністративним органом на кожен адміністративну послугу, яку він надає відповідно до закону, затверджуються інформаційна і технологічна картки.

Інформаційна картка адміністративної послуги містить інформацію про: суб'єкта надання адміністративної послуги та/або центр надання адміністративних послуг (найменування, місцезнаходження, режим роботи, телефон, адресу електронної пошти та веб-сайту); перелік документів, необхідних для отримання адміністративної послуги, порядок та спосіб їх подання, а у разі потреби - інформацію про умови чи підстави отримання адміністративної послуги; платність або безоплатність адміністративної послуги, розмір та порядок внесення плати (адміністративного збору) за платну адміністративну послугу; строк надання адміністративної послуги; результат надання адміністративної послуги; можливі способи отримання відповіді (результату); акти законодавства, що регулюють порядок та умови надання адміністративної послуги.

Інформаційна картка адміністративної послуги розміщується суб'єктом надання адміністративних послуг на його офіційному веб-сайті та у місці здійснення прийому суб'єктів звернень.

Технологічна картка адміністративної послуги містить інформацію про порядок надання адміністративної послуги. У технологічній картці адміністративної послуги зазначаються: етапи опрацювання звернення про надання адміністративної послуги; відповідальна посадова особа; структурні підрозділи, відповідальні за етапи (дію, рішення); строки виконання етапів (дії, рішення).

Адміністративні послуги надаються суб'єктами надання адміністративних послуг безпосередньо або через центри надання адміністративних послуг.

Фізична особа, у тому числі фізична особа - підприємець, має право на отримання адміністративної послуги незалежно від реєстрації її місця проживання, крім випадків, установлених законом. Юридична особа має право на отримання адміністративної послуги за місцезнаходженням такої особи або у випадках, передбачених законом, - за місцем провадження діяльності або місцезнаходженням відповідного об'єкта.

Заява на отримання адміністративної послуги (далі - заява) подається в письмовій, усній чи електронній формі.

Суб'єкт надання адміністративної послуги не може вимагати від суб'єкта звернення документи або інформацію, що перебувають у володінні суб'єкта надання адміністративних послуг або у володінні державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ або організацій, що належать до сфери їх управління.

Суб'єкт надання адміністративної послуги отримує відповідні документи або інформацію без участі суб'єкта звернення на підставі поданих відомостей у заяві, у тому числі шляхом доступу до інформаційних систем або баз даних інших суб'єктів надання адміністративних послуг, підприємств, установ або організацій, що належать до сфери їх управління, або через систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів.

Суб'єкт надання адміністративних послуг забезпечує вільний доступ до своїх приміщень, в яких здійснюється прийом суб'єктів звернень, у тому числі належні умови для доступу осіб з обмеженими фізичними можливостями.

Граничний строк надання адміністративної послуги визначається законом. У разі якщо законом не визначено граничний строк надання адміністративної послуги, цей строк не може перевищувати 30 календарних днів з дня подання суб'єктом звернення заяви та документів, необхідних для отримання послуги. У разі надання адміністративної послуги суб'єктом надання адміністративних послуг, який діє на засадах колегіальності, рішення про надання адміністративної послуги або про відмову в її наданні приймається у строк, визначений частиною першою або другою цієї статті, а в разі неможливості прийняття зазначеного рішення у такий строк - на першому засіданні (слуханні) після закінчення цього строку.

Адміністративна послуга вважається наданою з моменту отримання її суб'єктом звернення особисто або направлення поштою (рекомендованим листом з повідомленням про вручення) листа з повідомленням про можливість отримання такої послуги на адресу суб'єкта звернення. У випадках, передбачених законодавством, відповідний документ може бути надісланий поштою (рекомендованим листом з повідомленням про вручення) або за допомогою засобів телекомунікаційного зв'язку. При цьому строк доставки поштової кореспонденції не зараховується до строку надання адміністративної послуги.

Центр надання адміністративних послуг - це постійно діючий робочий орган або структурний підрозділ місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування, що зазначений у частині другій цієї статті, в якому надаються адміністративні послуги через адміністратора шляхом його взаємодії з суб'єктами надання адміністративних послуг.

Центри надання адміністративних послуг утворюються при: Київській міській державній адміністрації; Севастопольській міській державній адміністрації; районній державній адміністрації; районній у місті Києві державній адміністрації; районній у місті Севастополі державній адміністрації; виконавчому органі міської ради міста обласного, республіканського Автономної Республіки Крим значення. Центри надання адміністративних послуг можуть утворюватися при виконавчому органі міської ради районного значення, селищної, сільської ради у разі прийняття відповідною радою такого рішення.

У містах і селищах, які є адміністративними центрами Автономної Республіки Крим, областей чи районів, а також у містах Києві та Севастополі центри надання адміністративних послуг можуть забезпечувати надання адміністративних послуг обласних, районних і відповідних міських державних адміністрацій на основі їх узгоджених рішень.

У разі утворення центрів надання адміністративних послуг районними державними адміністраціями такі центри можуть забезпечувати надання адміністративних послуг обласних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування на основі їх узгоджених рішень.

З метою забезпечення належної доступності адміністративних послуг можуть утворюватися територіальні підрозділи центру надання адміністративних послуг та віддалені місця для роботи адміністраторів такого центру.

Перелік адміністративних послуг, які надаються через центр надання адміністративних послуг, визначається органом, який прийняв рішення про утворення центру надання адміністративних послуг.

Перелік адміністративних послуг, які надаються через центр надання адміністративних послуг, має включати адміністративні послуги органів виконавчої влади, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України.

На основі узгоджених рішень із суб'єктами надання адміністративних послуг через центр надання адміністративних послуг також можуть надаватися інші адміністративні послуги.

Суб'єктам надання адміністративних послуг забороняється приймати заяви, видавати суб'єктам звернень оформлені результати надання адміністративних послуг (у тому числі рішень про відмову в наданні адміністративних послуг), якщо такі послуги надаються через центри надання адміністративних послуг, крім випадків подання заяв через Єдиний державний портал адміністративних послуг.

За рішенням органу, що утворив центр надання адміністративних послуг, у такому центрі також може здійснюватися: прийняття звітів, декларацій, скарг; надання консультацій; прийняття та видача документів, не пов'язаних з наданням адміністративних послуг; укладення договорів і угод представниками суб'єктів господарювання, які займають монопольне становище на відповідному ринку послуг, які мають соціальне значення для населення (водо-, тепло-, газо-, електропостачання тощо).

Час прийому суб'єктів звернень є загальним (єдиним) для всіх адміністративних послуг, що надаються через центр надання адміністративних послуг, і становить:

1) у центрах надання адміністративних послуг, утворених при виконавчих органах міських рад міст, що є адміністративними центрами областей, Автономної Республіки Крим, а також при Київській, Севастопольській міських та районних у містах Києві та Севастополі державних адміністраціях, - не менше шести днів на тиждень та семи годин на день;

2) в інших центрах надання адміністративних послуг - не менше п'яти днів на тиждень та семи годин на день;

3) у територіальних підрозділах центру надання адміністративних послуг та у віддалених робочих місцях адміністраторів центру час прийому суб'єктів звернень визначається органом, що утворив центр надання адміністративних послуг.

При цьому прийом суб'єктів звернень у центрі надання адміністративних послуг здійснюється без перерви на обід та не менше одного дня на тиждень до двадцятої години.

За рішенням органу, який прийняв рішення про утворення центру надання адміністративних послуг, час прийому суб'єктів звернень може бути збільшено.

Суб'єкт звернення для отримання адміністративної послуги в центрі надання адміністративних послуг звертається до адміністратора - посадової особи органу, що утворив центр надання адміністративних послуг, яка організовує надання адміністративних послуг шляхом взаємодії з суб'єктами надання адміністративних послуг.

Адміністратор призначається на посаду та звільняється з посади особою, яка очолює орган (керівником органу), що прийняв рішення про утворення відповідного центру надання адміністративних послуг.

Кількість адміністраторів визначається органом, який прийняв рішення про утворення відповідного центру надання адміністративних послуг.

Адміністратор має іменну печатку (штамп) із зазначенням його прізвища, імені, по батькові та найменування центру надання адміністративних послуг.

Основними завданнями адміністратора є:

1) надання суб'єктам звернень вичерпної інформації та консультацій щодо вимог та порядку надання адміністративних послуг;

2) прийняття від суб'єктів звернень документів, необхідних для надання адміністративних послуг, їх реєстрація та подання документів (їх копій) відповідним суб'єктам надання адміністративних послуг не пізніше наступного робочого дня після їх отримання;

3) видача або забезпечення направлення через засоби поштового зв'язку суб'єктам звернень результатів надання адміністративних послуг (у тому числі рішення про відмову в задоволенні заяви суб'єкта звернення), повідомлення щодо можливості отримання адміністративних послуг, оформлених суб'єктами надання адміністративних послуг;

4) організаційне забезпечення надання адміністративних послуг суб'єктами надання адміністративних послуг;

5) здійснення контролю за додержанням суб'єктами надання адміністративних послуг термінів розгляду справ та прийняття рішень;

6) надання адміністративних послуг у випадках, передбачених законом;

7) складення протоколів про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом;

8) розгляд справ про адміністративні правопорушення та накладення стягнень.

Адміністратор має право:

1) безоплатно одержувати від суб'єктів надання адміністративних послуг, підприємств, установ, організацій, які належать до сфери їх управління, документи та інформацію, пов'язані з наданням адміністративних послуг;

2) погоджувати документи (рішення) в інших органах державної влади та органах місцевого самоврядування, отримувати їх висновки з метою надання адміністративної послуги без залучення суб'єкта звернення;

3) інформувати керівника центру надання адміністративних послуг та керівників суб'єктів надання адміністративних послуг про порушення термінів розгляду заяв щодо надання адміністративної послуги, вимагати вжиття заходів щодо усунення виявлених порушень;

4) посвідчувати власним підписом та печаткою (штампом) копії (фотокопії) документів і виписок з них, витягів з реєстрів та баз даних, які необхідні для надання адміністративної послуги.

Реєстр адміністративних послуг формується і ведеться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері надання адміністративних послуг, з метою:

1) ведення обліку адміністративних послуг;

2) забезпечення відкритого і безоплатного доступу до інформації про адміністративні послуги.

Надання адміністративних послуг в електронній формі та доступ суб'єктів звернення до інформації про адміністративні послуги з використанням мережі Інтернет забезпечуються через Єдиний державний портал адміністративних послуг, який є офіційним джерелом інформації про надання адміністративних послуг в Україні.

Держателем Єдиного державного порталу адміністративних послуг є міністерство економічного розвитку і торгівлі.

Єдиний державний портал адміністративних послуг забезпечує:

1) доступ суб'єктів звернення до інформації про адміністративні послуги та про суб'єктів надання адміністративних послуг;

2) доступність для завантаження і заповнення в електронній формі заяв та інших документів, необхідних для отримання адміністративних послуг;

3) можливість подання суб'єктами звернення заяви за допомогою засобів телекомунікаційного зв'язку;

4) можливість отримання суб'єктами звернення інформації про хід розгляду їхніх заяв;

5) можливість отримання суб'єктами звернення за допомогою засобів телекомунікаційного зв'язку результатів надання адміністративних послуг;

6) можливість здійснення суб'єктами звернення оплати за надання адміністративної послуги дистанційно, в електронній формі.

Порядок ведення, вимоги щодо функціональних можливостей Єдиного державного порталу адміністративних послуг, а також заходи та строки щодо його поетапного впровадження визначаються Кабінетом Міністрів України [2, 5].

Висновки. Таким чином, сфера адміністративних послуг є важливою складовою системи державного управління. Адміністративні послуги є важливим засобом регулювання правовідносин між державою і окремою особою, забезпечення прав, свобод і обов'язків такої особи. Сьогодні держава значні зусилля спрямовує на удосконалення системи надання адміністративних послуг - Реєстр адміністративних послуг постійно оновлюється. Але потрібно більше приділяти уваги процедурним аспектам та сервісній складовій адміністративної послуги - особа-заявник є споживачем послуги, що хоче отримати якісний результат у встановлені законом строки.

Список використаної літератури

1. Чаусовська С.І. Поняття публічних послуг та їх класифікація [Електронний ресурс] / С.І.Чаусовська. - Режим доступу до сайту: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2017/20.pdf ; Chausovska S.I. Poniattia publichnykh posluh ta yikh klasyfikatsiia [Elektronnyi resurs] / S.I.Chausovska. - Rezhym dostupu do сайту: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2017/20.pdf

2. Малікіна О.А. Адміністративні послуги: сутність, ознаки, класифікація та місце в системі державного управління/ О.А. Малікіна, В. С. Фуртатов// Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]. Сер.: Державне управління. - 2014. - Т. 235, Вип. 223. - С. 56-60. ; Malikina O.A. Administratyvni posluhy: sutnist, oznaky, klasyfikatsiia ta mistse v systemi derzhavnoho upravlinnia/ O.A. Malikina, V. S. Furtatov// Naukovi pratsi [Chornomorskoho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu "Kyievo-Mohylianska akademiia"]. Ser.: Derzhavne upravlinnia. - 2014. - Т. 235, Вип. 223. - С. 56-60.

3. Адміністративне право України. Загальна частина: курс лекцій/ В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, О.В. Горбач та ін./ за ред. В.В. Коваленка. – 2011. – 395 с. ; Administratyvne pravo Ukrainy. Zahalna chastyna: kurs lektsii/ V.K. Kolpakov, O.V. Kuzmenko, I.D. Pastukh, O.V. Horbach ta in./ za red. V.V. Kovalenka. – 2011. – 395 s.

4. Про адміністративні послуги: Закон України № 5203-VI від 06.09.2012 року (із змінами) // Голос України. – 2012. – № 188./ [Електронний ресурс]: Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua> ; Pro administratyvni posluhy: Zakon Ukrainy № 5203-VI vid 06.09.2012 roku (iz zminamy) // Holos Ukrainy. – 2012. – № 188./ [Elektronnyi resurs]: Ofitsiyni veb-sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. – Rezhym dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua>

5. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади» №90-р від 15.02.2006 року // Офіційний вісник України. - 2006. - № 7, с.167, ст.376. -

[Електронний ресурс]: Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/90-2006-%D1%80> ; Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku systemy nadannia administratyvnykh posluh orhanamy vykonavchoi vlady» №90-r vid 15.02.2006 roku // Ofitsiyni visnyk Ukrainy. - 2006. - № 7, s.167, st.376. - [Elektronnyi resurs]: Ofitsiyni veb-sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. – Rezhym dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/90-2006-%D1%80>

Y. Kamardina, S. Kovaliov

CURRENT DEVELOPMENT TRENDS OF ADMINISTRATIVE SERVICES SECTOR IN UKRAINE

The article analyzes the practical feeld of the administrative services in the current conditions of independent Ukraine.

The author of the article tries to expand the define "administrative service" and determine its relationship with the define "public service". In addition, it is useful to note that the administrative service today - is not only a service offered exclusively governmental agency or municipality, but also other entities with appropriate authority.

Summarize theoretical knowledge about the administrative services, decentralization of the authority power, administrative services centers. Identify innovations that administrative services are experienced in recent years.

Key words: *public services, administrative services, public administration, decentralization, administrative services center, administrative fee.*

Стаття надійшла до редакції 22.04.2018 р.

УДК 341.1(045)

Ю. В. Камардіна, А. Т. Русаневич

СУТНІСТЬ ПОНЯТЬ «АГРЕСИВНА ВІЙНА» І «ВОЄННИЙ КОНФЛІКТ»: СПІВВІДНОШЕННЯ ТА МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

У статті аналізуються й уточнюються типологія понять «агресивна війна та «воєнний конфлікт». Визначено, як співвідноситься за змістовим навантаженням поняття «агресивна війна» з близькими за значенням термінами та категоріями: «війна», «воєнний конфлікт» та «збройний конфлікт». Визначено, що ведення агресивної війни становлять одну з основних загроз як для національної, так і для міжнародної безпеки. Доведено, що такі терміни, як «війна», «воєнний конфлікт», «агресивна війна» змістовно є схожими та можна говорити про їхню тотожність. Однак, у національному кримінальному праві нашої держави використовуються терміни «агресивна війна» та «воєнний конфлікт» як окремі, нетотожні поняття.

Ключові слова: *агресивна війна, війна, воєнний конфлікт, збройний конфлікт.*

Постановка проблеми. На сьогоднішній час як в міжнародному, так і в національному законодавстві з'явилося багато термінів, пов'язаних із застосуванням військової сили, що в свою чергу викликає труднощі у тлумаченні та розумінні таких термінів, як «воєнний конфлікт», «збройний конфлікт», «війна». На сьогодні питання війни становлять одну з основних загроз як для національної, так і для міжнародної безпеки. Визначення зародження та історичні реалії вимагають нового осмислення змісту таких понять і категорій, як «агресивна війна» і «воєнний конфлікт». Питання